

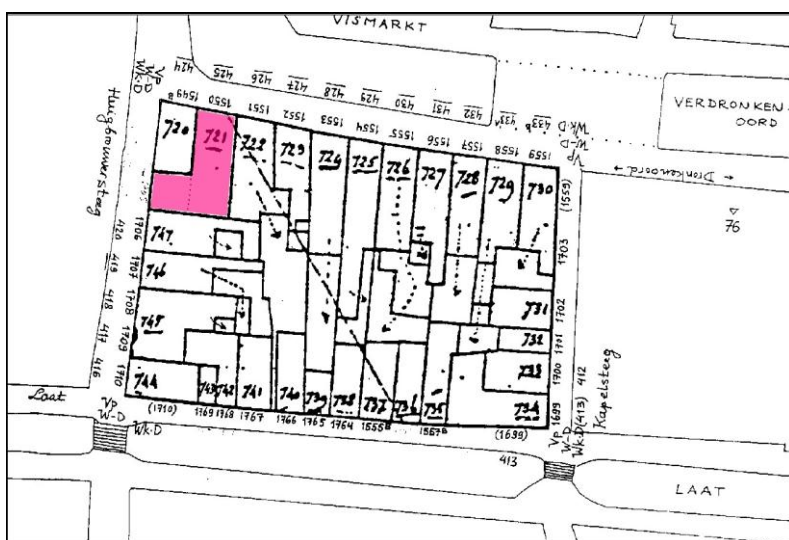
De VRAAG: WAAR, werd Cornelis Drebbel (1572 – 1633) in Alkmaar geboren; waar woonde hij ?
8 aug. 2011 Hubert van Onna, Drebboloog www.drebbel.net

De familie veranderde van achter-naam: Dremmel wordt Drebbel . Waarom ? Geen idee; misschien omdat men van „geloof“ veranderde ?

Woonlocatie 1: Verdronkenoord 141, het Geboortehuis van Drebbel

Cornelis Jacobszoon Drebbel wordt in het jaar 1572 geboren, 'aan' het Droncken-oert in Alkmaar. Drebbel: wereldwijd beroemd en ge-eerd, behalve in zijn geboorteplaats. In berichten over de afkomst van Cornelis wordt meestal vermeld dat hij uit een boerenfamilie stamt. Uit recent onderzoek in het Historisch Kadaster Alkmaar¹ blijkt nu dat hij, als Cornelis Jacobszoon Dremmel, in de Alkmaarse binnenstad is geboren. Aan het Droncken-oert.

Cornelis is de zoon van Jacob Janszoon Dremmel, poorter van Alkmaar en Hillegont Jansdochter Boerman. In het jaar 1562 woont Cornelis' vader, Jacob Dremmel, waarschijnlijk met zijn eerste vrouw, in het huis van zijn ouders in de Langestraat, nu nr. 60, noordzijde². Jacob trouwt vòòr april 1565, in tweede echt, met Hillegont Jansdochter, dochter van Jan Jacobszoon Boerman (soms De Boer genoemd), en Aleijt Reyers.

In het jaar 1565 wonen Jacob en Hillegont aan het Droncken-oert; 'over de Vismarckt', in het tweede pand vanaf de hoek van de Huych de brouwerssteeg, nu –in het jaar 2011- huisnummer 141. Deze steeg is rond 1486 als verbinding tussen de Mient en de Leet ontstaan. Waarschijnlijk in het jaar 1572 is Cornelis Jacobszoon dàr geboren, 'als wanneer sig een nieuwe Sterre in Cassiopia vertoonden'³.

Alkmaar is dan een stad met ca. 6000 inwoners⁴.

Het **geboortehuis van Cornelis Drebbel**, nu Verdronkenoord 141 (foto 2010, Francis Franck, Erelid Tweede Drebbel Genootschap)

¹ Met dank aan Willem van den Berg, Kenner en Analist van het Historisch Kadaster Alkmaar

² Kadaster A445

³ Kroniek van Alkmaar -550 – 1600; door Drs. W.A. Fasel, stadsarchivaris van Alkmaar

⁴ Alkmaarse Opstellen, Dr. H.E. van Gelder, 1960

Locatie 2: Hofstraat 15

Het gezin Dremmel woont -waarschijnlijk na 1582- in de Hofstraat. Vanaf 1597 hangt daar een uithangbord uit met een mosterdpot. Voor zover is na te gaan wordt er geen mosterd gemaakt, maar het huis heet dan Fl. 1300.-, in 1615 een huis op de werd een

De straat is waren. Vanaf 1611 waterloop van de De Ridderstraat Christelycke westhoek de Bagijnweiden,

Vijvertje maakte deel uit van de oude vestingsingel en liep in een bocht door tot aan de Oudegracht vanaf de stadsmuren, naar het Ritsevoort. In 1600 wordt door aankoop en afbraak van een huis de doorgang van het Vijvertje naar de Ridderstraat gemaakt. In 1610 wordt de Vijversloot gedempt en tot een *straat gemaakt*. In de Ridderstraat staat de Mennonisten- schuur; t poortje is heden ten dage nog -net-te zien.

De voormalige Synagoge in de Hofstraat, waar Cornelis Drebbel van ca. 1582 tot ca. 1595 woonde. In rood, de kavel met aangrenzend de sloot; het Vijvertje.

Er werd een doorgang naar de stads-vesten bij de Oudegracht gemaakt.

De Oudegracht wordt in 1536 gegraven, door de Bagijnweiden, langs de Laat. Het Vijvertje maakte deel uit van de oude vestingsingel en liep in een bocht door tot aan de Oude gracht vanaf de stadsmuren, naar het Ritsevoort. In 1600 wordt door aankoop en afbraak van een huis de doorgang van het Vijvertje naar de Ridderstraat gemaakt. In 1610 wordt de Vijversloot gedempt en tot *een straat gemaakt*.

Detail Kaart van Alkmaar, gegraveerd door Cornelis Drebbel; 1597

Het huis in de Hofstraat, wordt in 1612 voor Carolusgulden 1300.- verkocht; in 1615 gaat t pand weer in andere handen over, voor FI 1500.-. Op 19 October 1612 verkoopt Drebbel, die dan in Praag of Londen woont, met assistentie van zijn zwager Jan Pappus het huis de Mosterdpot⁶ :

⁵ Alkmaar binnen de Veste pag. 156

Jan Janszoon Pappus boeckvercooper vercoopt uyt crachte van zyne procuratie by Corn Drebber opgem compr. binnen Londen in Engelant opten 11e Octobris 1609 voor den Notaris Ian Emoms en seekere geth. gepasseerd en ons schepenen verthoont- mitsg. volgende 't consent en autorisatie van burgemeester deser Stede in date den x6 Decemb 1609. Jan Pieterzoon de boer is vry huys ende erve zoo groot ende cleyn goet ende quaet 't selve staend ende liggend is binnen deser stede aen oostzyde van Hoffstraet daer de Mostertpot uythangt belent met Tryntgen Aris ten zuyden en de Vijversloot ten noorden, mits conditie dat de cooper moet onder-houden ses offe seven voet looden goote tuschen hem en t huys van voorn Tryntgen gelegen behoudelick dat hy daer te(?)gens wederomme geniet het regen-water aen zelve syde vallende. Ende dat het straet van selve Tryntgen Aris met een houten pomp mach loosen in straet van cooper soolange t'vyverslootgen niet gedempt is, voor de somme van xiii gulden op acht manedagen Mey 1612 dj. De vercooper verbindt voor de waernisse geven alle de goeden van voorn Corn Drebber. Naer breder inhouden van brieves daer van gemact en besegelt by Jan Aeriensz Snoeck ende Claes Cornz ...Scepenen in date den xix Octobris 1612

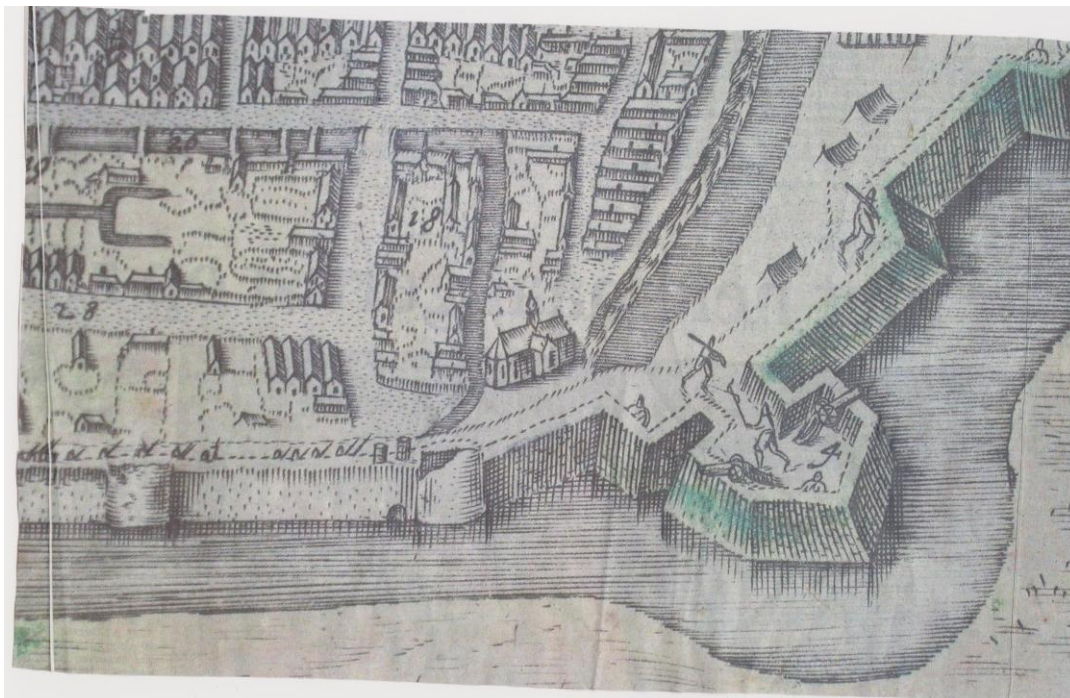
Gevel van het huis "De Mostertpot". In 1802 aangekocht en omgebouwd tot Synagoge, vóór 1840 de gevel, in 1884 inwendig verbouwd. Tekening in potlood, pen in bruin door C.W. Bruinvis; 1855 ca naar de situatie van 1835.

Hoffstraet: er waren daar voor de bebouwing enige tuinderijen (hof), boomgaarden en een vijver voor een brouwerij. Ook zijn resten van een scheepswerf gevonden. Anno 2010 is de Synagoge -weer- op deze plaats te vinden.

Woonlocatie 3, 1595 tot 604, van Hoffstraet naar Doelenstraat - hoek Conincxwech

Nu het Hofje van Bijleveld. "hy heeft eenige jaren gewoont in 't hoekhuis op de Koningsweg, daer Hoorn uithangt." schrijft in 1645 stadskronikeur, Cornelis van der Woude.

Cornelis en zijn vrouw Feijtgen)Sophia' Goltz wonen na hun huwelijk op de hoek van de Doelenstraat en de Koningsweg. Het Huis, *daer Hoorn uithangt*, schrijft Van der Wouden in zijn Kroniek van Alkmaar. Met een groot erf –waarschijnlijk- deels overdekt, te gebruiken als werkplaats. Het pand wordt gehuurd van de Latijnse School. Nu Koningsweg 83/85⁷.

Op deze kaart uit 1573 is de diepe tuin van het hoekpand Doelenstraat te zien, die later wordt bebouwd door de projectontwikkelaar Metzelaer. Rechts staat de kerk van de Minderbroeders, die werd afgebroken. De Koningsweg is nog grotendeels onbebouwd.

⁷ Kad.A264 BLOK11

De Doelenstraat in 1573. En nr. 28, de Coninxweg, grotentdeels onbebouwd.

450. 1580, mei 29. Burgemeesters, schepenen en raden van Alkmaer, bij octrooi van Zijne Excellentie eigenaren van de goederen en inkomsten van het voormalig Papengild, van Mr. Pieter Lambertsz. van Meerhout, voormalig rector het verzoek ontvangen hebbende een rente uit het huis van het Papengild, staande op de hoek van de Conincxwech

benoorden die Jonge Schuttersdoelen, te mogen lossen, mits een lid van de vroedschap zich in persoon garant stelt, aangezien de brieven van het Papengild verloren zijn gegaan, beloven Willem van Rietwijk, vroedschap, schadeloos te houden van alle aanspraken, wegens zijn garantie op 24 mei 1580 voor schepenen gegeven. Zegels afgefallen. Inv. nr. 1775.

Detail Kaart van Alkmaar, gegraveerd door Cornelis Drebbel; 1597

